

Evropské správní právo

**Evropská charta místní
samosprávy
(dále jen Charta)**

Evropská charta regionální samosprávy

Osnova

- Charakteristika Charty místní samosprávy
- Sledovaný cíl
- Možnosti výhrady pro státy
- Principy Charty
- Postavení ČR k Chartě
- Vzdělávání úředníků
- Evropská charta regionální správy
- Vztah státu a samosprávy

Rok 1985 - významný počín Rady Evropy z oblasti místní demokracie

otevření „Charty“ k podpisu

sjednocování místní samosprávy na principech- vyjádřeno přijetím Charty,

Důležité - obsahuje pravidla, na nichž je postavena činnost místní samosprávy

Základní téze uznávané v EU

- místní společenství patří do demokratického systému správního řízení
- právo občanů podílet se řízení věcí veřejných

Členské státy jsou si vědomy, že

- na místní úrovni může být **právo nejlépe vykonáváno,**
- místní orgány, s pohledu působností a odpovědností, **mohou zajistit správu** efektivně (blízkou) občanům

Ochrana a posilování místní samosprávy v evropských zemích je **podpora k formování Evropy**, založené na principech **demokracie, dekoncentrace a decentralizace moci**

Cíl

stav, kdy se **subjekty budou podílet na chodu věcí veřejných**

tzn. že na místní úrovni budou spravovat veřejné věci volení zástupci občanů

(decentralizace státní moci)

Evropská charta místní samosprávy

z r. 1985, vstoupila v platnost 1. září 1988
vytváří společný evropský standard:

- **pro zajištění a ochranu práv místní samosprávy,**
- **zavazuje smluvní strany, k aplikaci základních pravidel zaručujících politickou, správní a finanční nezávislost územní samosprávy.**

Přijetím Charty vyvrcholilo dlouholeté úsilí **formulovat a právně zakotvit základní principy**, na nichž spočívá místní samospráva v demokratických státech.

Preambule Charty vyzvedává **postavení místního společenství**

mj. právo občanů podílet se na řízení veřejných záležitostí

Právní úprava Charty místní samosprávy publikována sdělením MZVč. 181/1999 Sb..

Preambule

Část I. Ústavní a zákonné základy místní samosprávy (pojem a rozsah místní samosprávy, ochrana hranic ÚSC, struktura, odpovědnost, finanční prostředky, kontrola i dozor)

Část II. Ustanovení k závazkům, poskytování informací,

Část III. Závěrečné ustanovení, platnost

Možnost výhrady pro zúčastněné státy

- **dovoleno je neakceptovat** některá ustanovení, kterými se necítí být státy vázány .
- **umožňuje kdykoliv závazky stran Rozšířit** (dojde-li k odstranění překážek).
- možnost **vypovědět** další ustanovení (jestliže počet závazných ustanovení klesne pod stanovenou hranici, je to považováno za vypovězení Charty jako celku).

Plnění povinnosti státu přistupujících k Chartě

zavázat se k dodržování nejméně

20 ustanovení,

10 z nich musí být vybráno ze 14

nejdůležitějších odstavců.

➤ informovat generálního tajemníka Rady Evropy o legislativních a jiných opatřeních ke splnění podmínek Charty.

Významné principy

zákonné a též ústavní uznání principu místní samosprávy (čl. 2),

vymezení místní samosprávy jako práva a schopnosti místních společenství, daných zákonem, v rámci své odpovědnosti, v zájmu místních obyvatel regulovat a řídit podstatnou část správy veřejných záležitostí (čl. 3 odst. 1)

Významné principy

- právo má být vykonáváno **volenými** zástupci tajným hlasováním na základě přímého, rovného a všeobecného volebního práva, které si mohou **zřizovat** jim odpovědné výkonné orgány

- **není přípustné omezit možnost shromáždění** občanů, referenda nebo jakékoli jiné formy přímé účasti občanů tam, kde to dovoluje zákon (čl. 3 odst. 2)

Významné principy

- v mezích zákona řešit záležitostmi, které **nejsou vyňaty z jejich působnosti ani svěřeny jinému orgánu** (čl. 4 odst. 2)
- poskytnuté **pravomoci jsou výlučné** a nelze je omezovat
- změny hranic místních územních jednotek nesmí být uskutečňovány bez předchozího projednání s dotčenými jednotkami (čl.5)

Souhlas s přijetím Charty v ČR

Vláda ČR dne 11.5.1998 přijala usnesením
souhlas s podpisem a ratifikací Charty
s tím, že se
necítí být vázána ustanoveními 6 odst.

závazky, které nebylo možné
plnit z důvodů neodpovídající vnitrostátní
právní úpravy a nereálnosti provedení
potřebných legislativních změn
(rok 1998)

Souhlas s přijetím Charty v ČR

zavázala se k 24 odst. I. části Charty
(požadavek alespoň 20 odst.),

k 13 odst. z jmenovitě vymezených 14 odst. článku
12 (požadavek alespoň 10 odst.).

Ustanovení Charty před její platností pro ČR byly
zařazeny do návrhů zákonů upravujících postavení a
působnost obcí, krajů

(I. a II. fáze reformy územní veřejné správy) .

Některé z právních norem reformy

Zákon o obcích

Zákon o krajích

Zákon o hlavním městě Praha

Zákon o rozpočtových pravidlech místních rozpočtů

Zákon o právu na informace

Zákon o petičním právu

Zákon o místním referendu

Zákon o vzdělávání úředníků (jedna z nejdůležitějších právních norem reformy VS)

Vzdělávání úředníků, postavení volených zástupců ÚSC

čl. 6 odst. 2 předpokládá **kvalitní personál**,
zajišťování **zvyšování kvalifikace**, přiměřeného
odměňování a karierní postup,

čl. 7 odst. 2 vyžaduje **vytvoření podmínek pro
volené zástupce** s možností přiměřené náhrady
výdajů

(náhrada ušlých příjmů, odměna za vykonanou
práci a odpovídající sociální zabezpečení)

Vztah státu a ÚSC

V rámci reformy správy věcí veřejných přetrvávají nedostatky v uplatňování:

- **demokratizace**, (dozor státu nad výkonem decentralizované a dekoncentrované moci)
- decentralizace (přenesení veřejné moci ze státu na subjekty od státu odlišné tj. ÚSC)
- dekoncentrace (delegace působnosti a pravomoci po liniích nadřízenosti a podřízenosti)

Demokratizace je důležitým aspektem veřejné správy

dozor státu nad

decentralizované a dekoncentrované moci

„odlišovat dozor nad působností samosprávnou od dozoru služebního“.

Dozor státu nad samosprávou představuje hlavní strukturní prvek,
opora – Ústava ČR (čl.101)

Dozor

je činnost oprávněných správních orgánů spočívající v **následném** ověřování zákonnosti aktů ÚSC

V podmínkách ČR je ze strany Rady Evropy negativně hodnocená **zbytečná odlišnost** dozoru státu na úrovni obcí a na úrovni krajů

Rada Evropy

usiluje o rozvoj spolupráce svých členů
zejména v oblasti práva,
od padesátých let 20. století se zaměřuje na
problematiku místní samosprávy,

v roce 1957 byla u Rady Evropy zřízena
Stálá konference místních samospráv Evropy,
hlavním posláním je ochrana práv občanů a
právo podílet se na správě věcí veřejných.

Evropská charta regionální samosprávy

Kongres regionálních a lokálních územních jednotek při Radě Evropy dle doporučení č. 34/1997,

v r.1996 vypracoval **návrh evropské charty regionální samosprávy**

Někteří z 41 čl. států EU měli k dokumentu výhrady, bylo nemožné dosáhnout potřebného konsensu

následek – **nepřijetí návrhu.**

Některé z konkrétních negativních stanovisek :

Česká republika:

zmínila **obtížnost vytvořit standardy a aktuální právní postavení krajské samosprávy**, nesoulad s návrhem s právní úpravou, kde je požadovaná "naprostá volnost" regionů při výkonu samostatné působnosti.

Polsko:

vyžaduje, **aby regiony mohly výkon státní správy "přizpůsobit regionálním podmínkám,,.**

Rakousko:

počítá s tím, že **na kraje mohou být delegovány kompetence též "jinými orgány"**.

Získali jsme informace o

Chartě, cíli, principech

a vztazích státu a samosprávy

a Evropské chartě regionální správy

Shrnutí

- Charakteristika Charty místní samosprávy
- cíl a zásady
- naše postavení ČR k Chartě
- vzdělávání úředníků